

SLOVENSKI NAROD.

Ima vsak dan, izven ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne potit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopis naj se izvlede frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Upravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Peterburg 1. oktobra. Oficijalno. Karajal 29. sept.: Ismail paša je začel 27. septembra napad na desno krilo ruske vojske, ki je pod Tergusakovim, z 12 bataljoni. Po daljšem boji so bili Turki nazaj vrženi in sedem vrst daleč gonjeni. Turška izguba je velika, Rusi so izgubili 10 oficirjev in 164 vojakov mrtvih in ranjenih.

Bukarešt 29. septembra. (Telegram stare „Presse“.) Ob devetih zvečer se potrjuje vest, ki sem jo uže poročal, da je namreč cesarjevič naslednik na reki Lomu premagal Turke, katerih je 2000 mrtvih ostalo.

Carigrad 30. septembra. Bombardiranje Ruščuka iz Gjurgjeva se nadaljuje. Turški ogenj v Šibki škoduje ruskim utrdbam.

Sarajevo 30. septembra. „Bosna“ (turški list) poroča, da so bile bitve z vstaši pri vasi Kalendrovac in Dólnji Zilak pri Derventu, kjer so bili tepeni. . . Od tu so se vojaki poslali v Gačko proti Črnogorcem.

Cetinje 30. septembra. („N. W. T.“) Knez Nikolaj črnogorski sili kneza Milana, naj pošlje vojni oddelek proti Novej varoši.

Vojska.

Obema vojskama silno hud sovražnik m raz je na bojišči tudi nastopil in bode gotovo jako mnogo vojakov na tla podrl. Posebno turški azijatski vojaki, ki so iz toplih krajev doma, bodo cépali pred nenavajeno zimo tem bolj, ker so silno slabo oblečeni.

Do sklepanja uredovanja tudi denes nismo mi dobili z evropskega bojišča nič telegrama. Stara „Presse“ svojo vest o nekej zmagi carjeviča ponavlja, ali nam se čudno

zdi, ker še nij nič oficijalnega potrjila. Iz Azije pa poročajo Rusi zmago. Da bi bila kmalu večja!

O vojnem položenu piše „Tr. Ztg.“: „S tem, da se je pomeknil Mehemed Ali nazaj, pride tudi ob veljavo vsa korist, ki jo je vojni naredil Osman paša, ko je prejel pomoč, strelivo in živež v Plevno. Ravno skupno delovanje z drugim oddelkom vojske, na katerega se je toliko upalo, in o katerem na pri letošnjih bojih največ pričakovali, je sedaj nemogoče in se more Osman paša jedino le na samega sebe zanašati; kajti, ako ni ne govorimo o Mehemed Aliju, tudi Sulejman nij mogel izvršiti svojega naloga, ter trosi svoje sile zmirom le v Šibkinej-soteski. Zdaj bodo vendar jedenkrat Rusi spravili se nad Plevno, da si tako preskrbi zimsko stanovišča v Bulgariji, katera si mogó dovolj utrditi. Plevno bi si bili lažje pridobili, da so jo cernirali, ali takovo cerniranje nij neobhodno potrebno, pa je tudi po nekoliko neizvršljivo, ako v poštev vzamemo vojsko, ki jo imajo tam Rusi na razpolaganje. Da pojasnimo položaj, omenjamo, da Sebastopol nij bil nikoli cerniran in so Rusi zmirom lahko vsakovrstne pomoči pošiljali vanj, ter menjali posadko, kakor jim je bilo drago. Pozornost, ki smo jo imeli doslej na Jantri, obrača se tedaj zopet na zahod in željno pričakujemo vspeha bojev, za katere se zdaj ondi pripravljajo.“

Pred Plevno je zdaj vse mirno in nij verjetno, da bi jo Rusi še napadali, temuč splošno se misli, da hoté obkoljenega držati Osman pašo v utrdbah. V redu to Grivico so pripeljali uže mnogo kanonov, mej njimi dva izredne velikosti. Kakor se poroča iz Londona, dobode tudi Osman paša še pomoči. „Daily Telegraph“ ima vest iz Orhanije 27. t. m., da druga

vojskina kolona Chefket pašina ima kmalu iti v Plevno. Dva ogromna kanona se uže spravili v Plevno, a drug materijal je še na potu. Neko turško pošiljatev na 80 vozeh pa so vzeli rumunski konjiki in ruski ulani.

V Šibki-soteski je padel sneg in rusko vojno zapovedništvo bode moralo skrbeti, da dobi vojska generala Radeckega še pred novembrom to- ali onstran Bolkana dober ostrog. Depeša Sulejmana paše poroča 24. t. m. o naskoku Seadetkerai pašinem na ruske pozicije pri Eleni, ki se je pa, razdejavši jim jedno reduto in zapalivši štiri vasi vendar moral — umekniti. Rusi so pri tem boji izgubili baje 150 vojakov.

Iz Kieva se je poslalo uže pol drugi milijon kinina k ruskej armadi zoper mrzlico.

Zopet o narodnem šolstvu.

[Izv. dopis.]

Radostno čitam in čitam po časnikih o javnih izpitih po raznih narodnih šolah in vidavamo, kako zelo srečni so roditelji dotične dovske mladine, ker so do dobrega prepričani, da nova narodna šola nij kakova gizdava in nepotrebna naprava v našej državi, nego dokazano je, da brez teh nauk, ki so novejšoli predpisani, bode ed zdaj za naprej nemogoče pošteno izhajati mej svetom, kateri je čem dalje bolj navihan in prebrisan. Narod (ljudstvo) se po naših deželah vedno množi in množi. In kaj bode moralo biti zaradi tega? Svestno vedno več osobenjakov ter vedno menje trdnjših kmetov, in to zastran tega, ker roditelji vendar ne mogó popolnem zavreči svojih otrok, ter z dobro vestjo nikakor ne mogó vsega svojega zemljišča zavaliti „prvorojencu.“ In ker naš kmet, uže od nekedaj ubožni in zatirani Slovenec,

Listek.

Selski brivec.

(Prosto po češkem spisal Fr. Pl. . . . c.)

Ena najimenitnejših osob v vasi je brivec. Uže najhen deček sem imel urnega možička zelo rad. Ne samo, da se mi je njegova lepa britvica kaj dopadala, bilo je tudi moje največje veselje videti, kako je pod njegovo lahko roko očetov trnjev obraz zopet gladek postal. Gotovo ga bo veselilo zvedeti — ako je še mej živimi in se za novosti še kaj peča — da se še čez mnogo let njega in njegovega rokodelstva spominjam.

Za brivca na deželi je dni v tednu pač veliko preveč. Ker se kmet le enkrat na teden brije, in sicer navadno v soboto po polu dne, zadostovala bi selskemu brivcu sama sobota, ko bi druge dni ovac ne strigel, koštrunov ne odiral, prešičev ne klal. Se ve da,

nekaj polja ima tudi, da je proste ure obdeluje. Vrh tega je brivec zelo priljubljena osoba v vasi. Nij je tovaršije, da bi on zraven ne bil.

Je pa tudi malokateri gospodar, kateri se sam brije, ker eden nema britve, drugi jo sicer ima, ali jo ne vtrpi dati nabrusiti, tretjemu se zopet od prevelikega dela roka trese in četrti se menda ne zna sam briti. V vasi je pa človek, ki to izvrstno umeje, ima britev, ostro britev, in kaj rad črne četrtake služi. K temu se hodijo možje v soboto brit, ali pa hodi on sam od hiše do hiše. Britev in jermen nosi s soboj, skledico, milo in gorko vodo pa dobiva uže v vsakej hiši pripravljeno, in delo gre urno od rok. Oni redki možje, katerim brada ne raste, si pa toliko večkrat lase striči dade, da se pri tej priliki z brivcem posvetujejo, kako bi zaraščena lica dobili. Nekdaj so umeli cigani s svojim „falisti falasti brada mora rasti“ go-

lobradneže goljufati. Odkar pa je bila nekemu gospodarju v tem času, ko je na glavi kotel imel, na katerega je ciganka s poleni razbijala in „falisti falasti“ ubogemu neumnežu na ušesa vpila, prešičevina iz dimnika ukradena, izgubilo je cigansko mazilo vso moč. Nekateri celo trde, da je nikdar imelo nij.

Otrokom se čudno zdi, ko brivec očeta za brado, za ušesa, za nos vlačí, glavo mu vzdiga ter jo sem in tje suče. Uže z milom belo namazani očetovi obraz se jim ves drug zdi, ako se pa kje še krv prikaže, obide jih strah pred nemilosrčnim brivcem.

V resnici je kedaj nemilosrčen. Naleteli smo gotovo uže na tacega in na tako britev in drl nas je, toliko da nijsmo kričali. Se ve da, kaj tacega nijsmo smeli pokazati; pretrpeti so to drugi in mi smo morali tudi pretrpeti, da bi se ne reklo, da smo mehkosrčni.

To pa ne velja o vseh brivcih. Mnogi imajo britve dobre in ostre, kakor strup, ker

nema in ne more svojim morebiti petim ali celo desetim bratom in sestram le vsaj po nekoliko dote v gotovini ali v denarjih dati s čisto zadolženega zemljišča svojega, hajdi! gredó in razkosajo in razdelé si mej se očetovo prilično posestvo, ter nijeden ne more životariti pošteno in morajo „uzmaviči“ postati svojim še premožnejšim sosedom kmetom. Ta stara navada je kriva, da iz nekadašnjih družin rasto berači, nadloga občinam in še celo — tatovi!

Prepogosto se pa zgodi, da brezsrčni otec vse svoje posestvo izroči samo svojemu „prvorojencu“ in drugi dobe morda po par krajcarjev od privilegovanega „prvorojenega“ brata svojega, ali pa se celo morajo popolnem obrisati pod nosom za svojo doto, posebno, ako je bil otec tako nespameten, da je neprevidno prepustil gospodarstvo svojemu „prvorojencu.“ Često si takov otec v lase sega, ker se sam sebi smili in njemu tudi zavrženi sinovi in hčere; toda „po toči zvoniti ne pomaga!“ Ali bi se mar dal odstraniti ta tužni položaj našega naroda? Vsekako, gotovo! Moj nezmotljivi uže več let stari recept proti navedeni naši bolezni je ta-le: Ker naš kmet nij zmožen, da bi preskrbel svojemu potomstvu (otrokom) zadosta stvarnega premoženja, denarja ali pa družega realnega imetja, skrbi naj zdaj pa za tisto doto, ki se mu v novejšem času ponuja, t. j. duševna dota, ali da naravnost rečem: v novo narodno šolo naj hodi naša kmetijska mladina. Tu se uživa prava dušna paša; tu dobode otrok doto, katere mu do mrzlega groba nijeden tat ne more iz žepa ukrasti, doto, katere mu ne more uničiti nikakov požar. V naši šoli se bodo bodoči kmetje naučili, da nij vse eno, vozi li umno narejen goj na njive, ali pa da je ves zgorel in opresen; videli bodo, da je pametneje, kakovšen gospodarski časnik ob nedeljah prečitati, da se izve, je li morda kakovo novo seme najdeno, da se tudi mej nami zaplodi zopet kakov nov zemak (krompir), kakova nova rastlina za polago itd. itd., kar se ravno uže dan danes vse urno po časnikih izve. Švajcarski kmet je uže ves drug, nego smo mi. On zna sam sebe dobro gospodariti, in če ga narod izvoli, zna gospodariti vso občino, dočim pa so čisto slovenski naši župani še popolnoma brez javnih perotnic, da se še niti podpisati ne znajo, ter je ves javni posel

občine odvisen od kakovega pijanega občinskega pisarja. Ne rečem, da se to povsodi godi, tvrdim pa smelo, da mnogokje je taka sramotna nesreča naša. Zato se pometa tako z nami, in tudi lahko z nami pometa kakov nemškutar, da le zna do deset šteti! Pošiljajmo v bodoče tudi mi v pravo narodno šolo našo mladino, da bode znala doma ne s pomočjo vraž in z vero v čarovnice (copernice) kmetovati, ali pa če bode trebalo, da bode znala po svetu za svojim nosom hojevati, ter si poiskati potrebni vsakdanji kruh po poštenem potu. Naj izve naš narod, da je na primer pri južnih naših bratih Srbih veliko prerodovitne prazne zemlje, katera je žitnica naših beraških skalnatih krajev. Ravno zastran predebele nevednosti (s katero se še celo naš kmet ponaša in hvali, češ, blagor ubogim na duhu, ker njih je nebeško kraljestvo) misli, da je hišni prag najvišja planina ter vse življenje strada, kakor lovski cucek. Posnemajmo glede omike telesno in duševno svobodne vrle Švicarje, ustanovimo si svetišče naše narodne prosvete, t. j. šolo.

Vedimo pa, da glede našega šolstva posebno tudi nam velja pregovor „kdor pred v malin prinese, ta pred melje.“ Čim prej se bomo začeli sami gibati, tim prej bomo za kaj boljšega uslišani, dokler še druga, nam menj ali več sosedna županstva, trdno spanje spe za kaj zvišenega. Ne čakajmo, da nas bode vlada morala siliti s hudo. Zdjaj je žareče naše železo, zdaj je kujmo!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. oktobra.

V včerajšnjem listu smo v uvodnem članku poročali o *magjarskeji rabuki*, katero je nameraval zloglasni general Klapka narediti iz Sedmograškega proti Rumuniji in Rusom. „Wien. Tagbl.“ poroča, da je vse strelivo in vse puške Klapka sam v fabrikah naročeval in z napačno deklaracijo na železnico dal. Ne le v Peštu in Braševu (Kronštatu), temuč tudi na Dunaji so na kolodvorih konfiscirali puške. Na Dunaji so dobili več kot en milijon patronov, več tisoč pušk, vsega za 100.000 gld, vrednosti. Policija je vse spravila v arzenal. Preiskuje se še dalje. Dozdaj so baje znana uže razna imena fabrikantov, speditérjev in naročnikov.

Ogerska vlada priganja, da bi se nagodbe z Avstrijo naredile še to leto. A dotični odbori s trudno težavo ne morejo mnogo dalje priti.

brusiti jih znajo boljše, nego kak nožar. Kupili so jih od neznatnih prekupčevalcev za majhene denarje. Gospod ima britev za petak, pa ne služi mu tako dobro, kakor njihove njim, s katero so si uže nekateri novčič prisluzili.

Brivec vé vse govorice, vsa kvašenja in vse novice, katere se v vasi gode, ter jih po hišah raznaša. Ob času vojske pravi o bitvah, kakor je od vaškega pota slišal, ki hodi pogostoma v mesto; ob miru pa o ženitvah, oporokah in o prepirih, katere imajo sosedje mej soboj. Ko pa družega ne ve, govori o vremenu: tako se govor navadno začinja na deželi, kakor tudi v mestu.

V zadnji hiši se utrudeni brivec več časa pomudi, da bi se odpočil, še več pa, da bi bil na večerji, kar si je uže prej tako uravnal. In res ga povabijo na žgance; videti je okolo skledé same gole brade.

Res je, da so tudi mej vaščani prišle v

navado podušesne brade in brke. Té pravice jim gotovo ne bo nikdo kratil. Na tem je malo ali nič ležeče, želeti je le, da bi to kedar do kake stalnosti prišlo. Brada se pa le onemu dobro poda, katerega narava in značaj se ž njo vjemata; saj gospodska suknja je tudi le za človeka, kateri se zna po gospodsko v njej vesti.

Razlika v nošnji na deželi izginuje, in dasiravno je starih dobrih nošenj škoda, jih vendar nikdo priporočal ne bo, ker nam nove k lepšemu življenju pripomagajo. Deželjan je ravno tako sam svoj, kakor meščan in kedar se je po svojem dopadajenji in okusu primerno napravil, more brez sramu pred vsacega gospoda stopiti.

Mej večerjo je brivec zapazil, da ima tudi mlajši sin uže mah pod nosom, ter mu svetoval, naj bi si ga dal odstraniti, da mu potem gostejši in lepši postane. Mati noče, da bi se sinek uže k odraslim prišteval, ter se bril,

Vnanje države.
Vstop *Srbije* v vojsko se mora prav vsak čas pričakovati. Tako uže dunajski oficijozni poročajo. Razumeje se, da jim Avstrija nič ne brani, če bi jej prav Magjari radi branili. Znano je in mnogo se je o tem pisalo, da je bil avstro-ogerski diplomatični zastopnik v Carigradu, grof Zichy, pri *sultanu*. Zdjaj se piše o tem, da ga je sultan Abdul Hamid sam poklical. Govorila sta baje močno „zapupno“, a ne pove se kaj. Grof je rojen Magjar, torej se more ugibati.

Rumunska vlada je bila dokazala Evropi, da Turki ravna po zversko z ranjenci. Turčija odgovarja v nekei okrožnici na vlade s tem, da Ruse dolži, da tudi nijso držali se genske konvencije.

Na *Francoskem* je volilno gibanje jako burno. Socijalisti, kateri so žugali neslogo zanesti v republikansko stranko, ostali so dozđaj povsod v manjšini.

Dopisi.

Iz Velikih Lašč 28. septembra.

[Izvirni dopis.] Uže parkrat je nek tukajšnji dopisnik naše turkofile v „Slovenskem Narodu“ slikal, misleč, sedaj bodo gotovo bolj mirni; a ta „golazen“ je neumorljiva, — prej ali pozneje jame z novega rogoviliti. — Znano je v obče, da dan danes vsacega Slovenca, da ne rečem vsacega pametnega in poštenega človeka, najbolj zanima bojišče na jugu, ona ravnina in gorovje, kjer slovanski naš brat Rus krvavo bitvo bije zoper druhal, ki se je vgnjezdila v Evropi — zoper večjo zalego, ki je davila in morila slovanski narod skozi sto in stoletja. Ta borba pa bode najbrž trajala še dokaj časa, marsikatera kaplja krvi bode še pretekla, in marsikateri hrabri ruski vojak bode pal slavne smrti, darovaje samega sebe za idejo vzvišeno. Ko pa bodo oblaki z vojnega balkanskega obnebjja izginili, ko bode ponehalo grmovje ruskih topov, in pokanje pušk; — ko bode carjeva roka vteknila okrvavljeni meč v nožnico — v znamenje miru, takrat pa bode slovansko srce veselilo se, kajti turška druhal bode ukrotena — ne, ona bode popolnem izgnana iz omikane Evrope, in zapodena tja v divjo Azijo. — Da se pa to gotovo zgodi, mi Slovanje k Bogu molimo, naj podeli srečen vspeh našim, s hrabrostjo borečim se bratom, zmago Slovanstvu.

Naši poturčeni nemčurski kruhorborci pak, ki ne vedo od veselja in sreče kaj početi, kadar jim kakov nemško-turški list, kakor je „Neue Freie Presse“ ali „Neues Wiener Tagblatt“, donese kakov carigradski telegram, da so

ker videla bi rada, da bi ostal vedno gladkega lica. Oče tudi brani, misleč, da je za to še dosti časa; ubogega mladeniča pa v tem rudečica obhaja, kakor da bi se svojih mišjih dlakic sramoval.

Ali brivčev nasvet mu ne more več iz glave. Zdi se mu, da bi nikakor ne bila taka napaka, ako bi vendar enkrat iz otroških let stopil in nehal biti golobralec, za kar ga roditelji še vedno imeti hočejo. Nema več pokoja, cel božji teden se mu sanja o brivcu ki ga brije. Ko ima oče prihodnjo soboto obraz zopet gladek in čist, vsede se še on po silii na stol, in britva jaha prvič po njegovem obličji. Zdi se mu, kakor bi se ž njim velika sprememba godila, še dihati si ne upa. Mati se jezi, oče godrnja in sestre se mu posmehujejo. Skrbno in ročno brivec išče in brije dlakico za dlakico pod nosom in na bradi. Brž je gotov. Mladenič se radovedno v malem zrcalu opazuje, lica in brado tipaje, ima li kožo glad-

Turki kaj zmagali ter vse Ruse, ne le izgnali, temuč „popolnem uničili“, — bodo v onem trenutku, ko bo veter raznašal vest po neizmernej zemeljskej krogli, da Turkov nij več v Evropi — potolčeno okolo lazili.

In takrat bode „Neues Wiener Tagblatt“ i v Laščah one tri naročnike izgubil, če ne bodo prišli oni na pomoč, ki „ljublanskega trotlja“ bero — da bodo pogum dali svojim novim kolegom.

Iz Svibnjega 29. septembra. [Izv. dopis.] Mi Svibničanje uže več časa učitelja plačujemo, naj ga li imamo ali ne; naj imamo 2, 1, ali pa nijednega. Nas Svibničane bi stalo le še za to potrebno šolsko poslopje. In prav tega se marsikdo zaradi stroškov boji pri nas. Toda ta strah nij prav nič opravičen, kajti dotična šolska oblast v Krškem bode zadovoljna, da se za nekoliko let kakova druga hiša za učilnico porabi, in nova šola bi se še le čez več let postavila, ko naspó boljše letine, nego so, žalibože! bile do zdaj. Moglo bi se več let pobirati za novo učilnico, (katero bode naposled vendar le morala stati), in tako bi prišli mi, kakor Noe, počasi do zelenega cilja brez velike bolečine. Saj tudi Rim se nij en sam dan zidal. Delajmo uže zdaj na to, da nas čez par let ne bodo nepripravljenih goniti morali za to poklicani organi. Novi šolski zakon nam ne dovoli drugače ustanovljati po cesarstvu šol, razven tako, da je ena šola od druge tako oddaljena, da ima šolska mladina k večjemu samo po eno uro hoda v učilnico, t. j. 2000 seznjev, ali pol milje. In to je čisto pošteno in pametno, kajti otrok je majhen in vrh tega mora v šolo 5krat v tednu hoditi. Za odrasle ljudi uže velja, da so farne cerkve tako narazen, ker imajo večje korake in jim je dolžnost le po enkrat v cerkev hoditi na teden, dočim ima otrok čisto zadosta po pol milje hoda po 5 dnij na teden. Kdor več zahteva od malih otrok, ta je nepošten človek. Poglavitne osebe za šolo so — otroci in v 2. vrsti sta učitelj in duhoven. Ako bi imel eden ali drugi teh dveh dalje v šolo hoditi učiti, to je pravičnejše, nego li, da bi otročiči vsi zavoljo jednega človeka daleč hojevati morali. Nova šolska postava, katero so tudi pri cesarju škofi podpisali, zahteva od dotičnih dušnih pastirjev, da morajo hoditi učiti verstvo v take šole povsodi tja, kjer je v tistej fari kakova šola in da se nijeden duhoven temu ne sme ustaviti. No, pa tudi naš župnik g. Celar se je sam

uže izrazil, da so nove šole in učitelji kmetu po novem šolskem zakonu potrebni; tu torej ne bode ovire nobene. Pa tudi poštenu oču župan sam pravi, da se tej naredbi ne bode ustavljal; vrh tega pa je še večina (ako ne vsi članovi) župauskega odbora za to stvar pripravljena. V Krškem pa uže vsa dotična gospoda brez dvoumbe želi in hoče. Torej le kar naprej pogumno!

Naše šolsko poslopje pa nas nikakor ne bode toliko stalo, kclikor stoji Radečane. Radeški trg namreč toliko otrok šteje od 6. do 12. star. leta, da so morali zase in okolico za 4 učitelje šolo pripraviti. Trg sam ima tacih za šolo ugodnih otrok 91, torej več, nego jih treba za 2 učitelja. Ako se oziramo na uže obstoječi učilnici v Radečah in št. Jurju, nikakor ne zadostuje mej tema krajema ena sama nova šola, ampak ravno 2 bosti morali stati. Nova šola se naj po pravici ustanovi na Jagnjenici in pri svib. farovžu. Obe ti šolski občini bi imeli zadostno število š. otrok, t. j. nad 40 uže zdaj, kajti na tej strani Močevnega, Šibenika, Parnice in Jelovega bi se radeška fara na Jagnjenico všolala. K jagnjeniškeji šoli bi pripadalo najmenje 76 hiš. števil, pod farovško pa bi jih šlo najmenje 60 hiš. števil. Na Jagnjenici je uže kakor navlašč prazna za ta namen Brlinova hiša, katero bi bil Medved Davorin pripravljen za primerno majheno najemščino odstopiti bodečemu krajnemu š. svetu. Samo klopi za šolo bi morala jagnj. š. občina nove pripraviti, ki bi pa tudi za novo pozneje prav prišle. Najemščine bi onih 76 hiš. štev. za vse za šolo potrebne prostore plačalo najbržje k večjemu kacic 50 gld. na leto proti pogodbi. V tej hiši bi imel pa tudi učitelj svoje bivališče lahko prav primerno. Ta š. občina jagnjeniška bi bila podobna skledi, na koje dnu bi stala nova šola na najlepšem kraju svib. fare, kamor bi rad prav dober učitelj došel, ker je tu prijeten kraj na razpotju 3. cest.

Kar se pa tiče šole pri farovžu, tudi tamo gori zadostuje, najbržje pa še za zmirom, prostorno poslopje: bivša kaplanija, kjer bi imel učitelj prav lepo stanovališče s kleti itd. vred ob enem; klopi so pa uže itak šolske notri. Samo malo popraviti treba še to poslopje tu pa tam in to bi bilo vse koštanje skupaj. To bi pa tudi za kaplana prav bilo, ker bi imel za kršč. nauk šolo pred nosom, kjer je uže do zdaj bila „šola za silo“. Naj omenim še to, da tudi na Jagnjenico, kjer je

glavna podružnica svibniške župnikovine (fare), ne bi imel dosti potov samo zastran kršč. nauka, kajti mašo ima čisto za Jagnjenico opraviti.

Gledite, Svibčani! skoro za samo tolike troške, kolikoršne imate do zdaj, imate lahko še kaplana in še 2 učitelja po vrhu, ker se vam pridruži lep kos (21 h. št.) radeške županije, t. j. enega učitelja na Jagnjenici, enega pa pri farovžu. Po postavi bi polovico otrok hojevalo v šolo dopoludne, polovico pa popoludne, — tako v vsako šolo. In ker mora biti zdaj ravno tako študiran učitelj mesta, in trge, kakor za vasi, zato ne mislite, da bode te morali zadovoljni biti s kakovšnim malovrednim starim „mežnerjem“, marveč bode te imeli mej seboj moža, ki vam bode tudi odraslim v poduk. In ker mora do 81 otrok en sam učitelj učiti, zato boste imeli i na Jagnjenici i pri farovžu le po 1. učitelja bog ve, koliko let. Ta šolski plan bi se ne dal nikedar ovreči, če bi ga pozneje tudi kedo hotel, ker je ravno osnovan strogo na š. zakon. — Svibničani! „Išče te sreča, um ti je dan, najdel jo bodeš, če nijsi zaspan“. x+y.

Domače stvari.

— (Prestopila) sta iz c. kr. finančne prokuratorie v Ljubljani koncipijenta gg. Janko Krsnik in Karel Križman, — oba k notarijatu.

— (V bogoslovje) so bili v Ljubljani v I. leto sprejeti gg.: Mihael Arko, iz Zapotoka pri Sodražici. Kljun Matevž, iz Stalnika in Lesar Jože iz Šušja pri Ribnici. Zevnik Jožef, iz Nakla, J. Zor, iz Kamnika in J. Pyret, iz Moravskega. Vseh bogoslovcev je 44.

— (Slovensko gledališče.) Kakor čujemo, bode slovensko dramatično društvo početkom prihodnjega meseca novembra s svojimi predstavami začelo sezono.

— (Tiskovno pravdo) je 29. sept. imel odgovorni urednik „Slovenčev“, g. Pevec, pred tukajšnjo okrajno sodnijo. Obsojen je bil na 10 gold. globe, češ, da je uredniško dolžnost zanemaril, vzešši neko „poslanico“ v list, ki žali g. Schönwettera iz Ptujja. Zagovornik g. dr. Moše je vložil pritožbo na drugo instanco.

— (Vreme.) Po dnevi onemoglo solnce, zvečer in po noči mraz. Tako je pri nas, in kakor beremo tudi drugod.

— („Narodna šola“) je imela pretečeno leto do 27. sept. 1877 od istega dne

kejšo ali ostrejšo nego poprej. Od zdaj neče več občevati s fanti, kateri si še nijso dali odstraniti svojega mahú.

Dasiravno oče in mati nijsta zadovoljna, da se je sin obril, čutita vendar veliko radost v svojem srcu, ko vidita, da čvrsto raste, ter se jima krepka podpora za stare dni napravlja. Brivec, v tem skušen, je to uže prej sprevidel in kakor da bi imel zategadel kako večjo zaslugo, prosi gospodarja, da bi mu v ponedeljek vola posodil. Gospodar mu je vola obljubil, obljubil mu je tudi voz in gnojni koš po vrhu, da si gnoj na polje izvozi. Poleg tega dovolil mu je še tobaka iz svojega mehurja si naložiti, da ga celo nedeljo ne pokadi. Oba sta zadovoljna in sinu se dozdeva, da je on uzrok očetove radodarnosti. Oče pa misli denašnjemu dnevu še večji pomen dati.

Dragi sin, sprevideti moreš, da si iz detinskih let v resnobnejšo fantovsko dobo prestopil. Ne bi se ti imelo muditi, se tako rano

pričeti briti, ker čem dlje dete ostaneš, tem bolj se osrečiš. Čakajo te skušnjave, nevarnosti in boji. Ne hodi jim naproti, vse to samo pride, glej in varuj se, da ne obmagaš. Jih imaš enkrat za soboj, spoznal in priznal bodeš, da so bila mlada leta sicer težavna, ali vendar najkrasnejša.

Po večerji se brivec še nekoliko časa pomudi, da bi precej ne zbežal, potem se pa odpravi domu z britvo v žepu, z jermenom pod pazduho. Denes ne bo nikoga več bril, za nedeljo zgodaj pa mu je ostalo še dosti dela. Mnogi gospodarji se puste še le v nedeljo zjutraj obriti. Posebno tisti radi s tem odlašajo, kateri hodijo k veliki maši, da se velikokratov še sam brivec zapozni; vidimo ga v cerkev prisopihati zadnjega.

Včasi dela brivec tudi pri luči in to je kaj zanimiv pogled. Sin sveti s trsko ali pa z lojenico v roki, pridno odbijaje in utrinjaje žareče ogelčke, oče sedi na stolu in brivec

mu z britvo po obrazu jezdi. Deček mora se z lučjo vrtiti, zdaj tukaj, zdaj tam svetiti, kakor je ravno treba, in to izvrstno opravi. Ko se pa včasi ženski luč v roke dá, ako nij ravno nobenega moških tu, mora se vedno ukazovati in opominjati, kam naj sveti; ona se pa smeje, da so jo poklicali k delu, katero nij za njo in katerega nij vajena.

Mladenica s polnim gladkim obrazom obril bi brivec, če treba tudi po temi; pri starcu pa, katerega obličje je polno grb in družih prirastkov, mora paziti in skrbno se ogibati vseh teh zaprek.

Stan selskega brivca nij tedaj tako legak, kakor bi se dalo misliti. Imeti mora ne samo lahko in urno roko, stati mu mora tudi glava na pravem mestu, da ga kmetje radi imajo ter mu s četrtaki in večerjo strežejo. Zato pa ima možiček groš in si v nedeljo popoludne liter najboljšega privošči.

lanskega leta 676 gl. 78 kr. dohodkov. Največjo svoto je mej dohodki predavanje v čitalnici vrglo. Stroškov je bilo za podporo šol (nakupavanje knjig, papirja, peres, itd.) 517 gl. 18 kr. Torej je ostalo za prihodnje leto 159 gl. 60 kr.

— (Poziv.) Pevska šola in redne pevske vaje za sezono 1877/78 se začne v ljubljanskej čitalnici 1. oktobra in sicer: pevska šola za gospice vsak četrtek ob 6 uri zvečer, pevska šola za gospode vsako sredo in soboto ob 8. uri zvečer, pevske vaje za zbor vsak torek in petek ob 8. uri zvečer. Čestite gospice in gospodje, ki imajo veselje in zmožnost za petje, naj se oglase v gori imenovanih urah v čitalnični pevske sobi. Temu pozivu dostavljamo le še to, da se te šole in zborovih vaj morejo udeležiti tudi gospice in gospodje, ki dozdaj niso bili društveniki čitalnice. V Ljubljani 1. oktobra 1877.

Odbor čitalnični.

— (Seje ljubljanskega mestnega odbora 28. septembra) udeležilo se je z županom 18 odbornikov. Župan naznani, da bode 4. t. m. cesarjev god, in povabi odbornike, da bi se udeležili slovesne sv. maše, ki se bode omenjeni dan darovala v stolnici. — Zidanje kanala v Krakovskih ulicah se bode vsled javne dražbe izročilo g. J. Zupančiču, ki je od proračuna odjenjal za 18 odst. — Glede vodnjaka na Št. Jakobskem trgu se je sklenilo, da se stari zasuje in precej za znamenjem Matere božje naredi čisto nov vodnjak. Pred Križanki se bode napravil nov vodnjak v kotu mej zidom Križanskega vrta in hiše št. 2. G. Goršič je bil navetoval, da naj se na Cojzovem grabnu, kjer je bil nekaj uže vodnjak, ta poišče ali nov napravi, ki bo ugajal ob enem Krakovčanom in hišnikom na nemškem trgu. Pa ta predlog nij obveljal, pač pa je župan omenil, da bode po administrativnem potu še enkrat ukazal iskati, če bi morda našli stari vodnjak in ga za Krakovo popravili. Pritožba nekega meščana, ki se je kaznoval, ker nij plačal pasjega davka, se nij uslišala. Gospod Regali vpraša župana, hoče li skrbeti, da se odpravi šunder, ki ga prodajalci premoga z vednim zvonjenjem in ropotanjem delajo po mestu. Župan obljubi na to interpelacijo odgovoriti prihodnjič. V tajnej seji se je 14 prosilcev sprejelo za ljubljanske srenjčane; 13 prosilcem pa se je podelilo meščanstvo.

— (Dr. Eržen in litijski lekar ničar,) ki sta bila zvečer po volitvah za deželni zbor v litijski kavarni pretepla srenjskega pisarja, kakor je našim bralcem uže znano, imela sta 26. t. m. zarad tega sodnijsko obravnavo pri okrajni sodnji litijski. Zatoženca je zagovarjal dr. Schrei iz Ljubljane, srenjskega pisarja pa odvetnik Brolih iz Ljubljane. Zatoženca sta trdila, da je pisar žalil njuno čast. Sodnik je zatoženca kriva spoznal in dr. Eržena obsodil na 7 dnij zapora ali 35 gl. denarne globe, lekarničarja pa na 6 dnij zapora, oziroma 30 gl. globe.

— (Nesreča.) Poroča se nam iz Nabrežine: V petek se je igral deček tukajšnjega železniškega stražnika na tiru, kar pride lokomotiva in ga prime. Ranjenca so odpeljali v tržaško bolnico.

Razne vesti.

* (Vinska letina na Ogerskem) je letos srednja. Deževje je škodilo. Po ne-

katerih krajih, kakor okoli Bude, Segsarda, Novisad-Karlova, Ermeleka, je dobra. Po družih pa, kakor Arad, Varšec, Belacerkev, je zlo vrême naredilo za 50% škodo.

* (Za doktorico filozofije) je napoljsko vseučilišče napravilo gospico Enriketo Girardi, katera je rigorozno napravila z izvrstnim vspehom.

* (Morilca) Jakoba Stiglica, iz Bakra, v 26. letu, pomorščaka, ki je bil v preiskavi zaradi umora angleškega pomorščaka John Daniela v Carigradu 31. jan. t. l. ter je ubegnul išče k. sodnija v Zagrebu.

* (Devica orleanska) je od mrtvih vstala, ter se pojavila v turški vojski pod imenom Kara-Fatima. To je hči bogatih staršev iz Bruse. Cvetoča deklica je na svoje stroške oborožila 500 vojakov, a sama je baje v vojski Muktar paše zmirom v prvih vrstah.

* (Čudna dražba) je bila avgusta meseca v Novem Jorku. Prišle so namreč na dražbo pravice za izdelavanje petrolejskih lamp, katerim se mej gorenjem more prilivati olje; železna postelja, ki se dá promeniti v mizo; potna torba, katera lahko služi za banjo. Skupili so 30.000 dolarjev.

* (Iz ledenega morja) se vrnivša ladija je prinesla vest, da sta od lanske flotile za somji lov, torej od 70. ljudij, prišla samo dva čolnita na skrajni zahodni konec severne Amerike. O drugih mislijo, da so poginili.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca je potekla naročnina na tretje četrtletje. Prosimo gg. naročnike, da jo o pravem času ponové.

„Slov. Narod“ veljá:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrta leta 3 gl. 30 kr.
Za en mesec 1 " 10 "
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrta leta.

S pošiljanjem po pošti veljá:

Za četrta leta 4 gl. — kr.
Za en mesec 1 " 40 "

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake veljá znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrta leta 2 gl. 50 kr.
Po pošti sprejeman " 3 " —

Administracija „Slov. Naroda“.

Dunajska borza 2 oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gl. 45 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66 " 85 "
Zlata renta	75 " 10 "
1860 drž. posojilo	111 " 25 "
Akcije narodne banke	847 " — "
Kreditne akcije	220 " 50 "
London	116 " 85 "
Napol.	9 " 38 "
C. kr. cekini	5 " 59 "
Srebro	103 " 95 "
Državne marke	57 " 60 "

Evropa: Robett iz Dunaja. — Smaraglia iz Pulja. — Feldeger iz Trsta. — Pri Slomu: Candussi iz Rovigne. — Murgič iz Otočca. — Vodničar iz Gradca. — Grebencec iz Ljubljane. — Rupil iz Linca. — Soklič iz Smartra. — Dodič iz Radovljice. — Jurjo iz Trsta. — Tili iz Ogerskega. — Jelenec iz Lašć. — Pri Malčeti: pl. Littrow iz Dunaja. — Hander iz Kočevja. — Walter iz Dunaja. — Faber iz Reke. — Dreier iz Trsta. — Smeh iz Reke. —

Tucl. 1. oktobra:

Zahvala in priporočilo.

Podpisana se prisrčno zahvaljuje p. t. občinstvu, ki je obiskovalo celih 11 let hotel „pri Malčeti“ pred in po smrti nje soproga g. F. Šunka, ter prosi uljudno, da jo z dozdanim zaupanjem še nadalje počasti blagovoli, ter naznanja, da bode odslej se ustanovila

v hotelu „Evropa“ (pri Tavčarji).

Najobilnejšo svojo skrb bode imela, da ugodi častitim gostom z izvrstnimi jedili, dobrim Kozlerjevim Märzen-pivom in s pravimi natornimi vini iz g. Tavčarja kleti. Postrežba bode kakor doslej tako tudi po sedaj točna. Tudi sprejemlje vsakršna naročila za

napravo pojedin in večerij

za družbe, v hotelu in drugod, za svatbe, in vse druge prilžnosti — vse po najnižjej ceni in najboljše prir. djeno.

Z odličnim spoštovanjem

Lujiza Šunko.

(282—2)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Loterijne srečke.

Na Dunaji 29. sept.: 79. 12. 31. 15. 82.
V Gradci 29. sept.: 16. 81. 15. 45. 5.

Razglas.

C. kr. okrajno sodništvo gornjegradske objavi, da je na molbo mozirskega trga dovolilo prostovoljno prodajo njegovega tako imenovanega Weismanovega posestva, vknjiženega pod šte. 31 poprejšnjega mozirskega magistrata.

K temu posestvu spada: zidana, z opeko krita, prostorna hiša v mozirskem trgu št. 25 jednega nadstropja, jednaka pristava, vrt, njiva, travnik in gozd, in meri brez pašnikov 3 orale in 62 seznjev.

Dražba se bo vršila v Mozirji 20. oktobra 1877 pred poludne od 10.—12. ure.

Sklicana cena je 3200 gold. a. v. Prodajalec si pridrži 14dnevni obrok k potrdbi dražbenega izida od strani občinskega in okrajnega odbora.

Dražbeni pogoji leže tukaj in pri tržkem uradu mozirskem javno na ogled.

Ker je ta prodaja prostovoljna, ostanejo vknjižene pravice dotičnih, brez ozira na kupno svoto, istim zagotovljene. (280—2)

Gornjigrad, 4. septembra 1877.

Prsni katar se urno odpravi.

Najnovejša javna zahvalnica

z Dunaja, 2. marca 1877 od gospoda Karla Bergmüllerja, inženerja, IX., Liechtensteinstrasse 27.

C. kr. fabрики sladnih preparatov, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8.

Vaše blagorodje!

Prehladil sem se in dobil prsni katar, da sem bil primoran, v Vaših preparatih pomoči iskati. Kupil sem si dve flaši zdravstvene pive iz sladnega izlečka in sem ga rabil po navodu. Katar je bil uže pri prvi flaši skoraj odstranjen, in zato smem Vaše prave Hoffove sladne preparate vsakemu zares najtoplejše priporočati, kajti ne dajo se zlatom plačati, ker tako naglo in ugodno zdravijo. Prosim, da te moje vrste v blagor človeštva po časnikih naznanite. Denes prosim, da mi pošljete paket prsni bonbonov iz sladnega ekstrakta.

Spoštovanjem

Karl Bergmüller, inženjer, Dunaj IX., Liechtensteinstrasse Nr. 27.

Pravi Hoffovi sladni bonboni so v modrem papirji. (187—12)

V Ljubljani pri Gabr. Piccoli, lekarna pri „angelju varhu“ na dunajskej cesti.